

ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

Strandgatan 25
22 100 Mariehamn
Tel.nr. (018) 25000 växel, (018) 25127 direkt
Fax.nr. (018) 16595

BESLUT

Ärendenummer

MPN-03-5

Beslutsdatum

21.12.2004

Postningsdag

21.12.2004

Sökanden

Brändö Lax Ab
22920 Åva

Ärende

Brändö Lax Ab ansöker om miljötillstånd enligt 11 § landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001), nedan kallad miljöskyddslagen och enligt 6 kap. 18 § 1 mom. punkt j) vattenlagen för landskapet Åland (61/1996), nedan kallad vattenlagen.

Ansökan avser förnyat tillstånd för fiskodling vid Gåsklobb, Rönnskårsrevet och Lammholmsfjärden (se bilaga 3) i Brändö. Verksamheten innefattar produktion av regnbåglax för konsumtion.

Beslut

Miljötillstånd

Miljöprövningsnämnden beviljar Brändö Lax Ab, med stöd av 24-27 §§ miljöskyddslagen miljötillstånd för fortsatt produktion av regnbåglax vid Gåsklobb, Rönnskårsrevet och Lammholmsfjärden i Brändö kommun.

Ersättningar

Miljöprövningsnämnden har prövat frågan om ersättningsskyldighet enligt 7 kap. 8 § vattenlagen och anser att nedanstående villkor utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättningsyrkanden enligt 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen och avslår därför ställda ersättningsyrkanden.

Giltighet

Detta tillstånd är i kraft till 31.12.2009 under förutsättning att tillståndshavaren innehar laglig rätt till det för fiskodlingsverksamheten erforderliga vattenområdena. Om tillståndshavaren har för avsikt att fortsätta verksamheten efter 31.12.2009 skall en ansökan om nytt tillstånd inlämnas till Ålands miljöprövningsnämnd före 30.06.2009 i enlighet med bestämmelserna i miljöskyddslagen. Detta tillstånd är ikraft till dess ett beslut fattats med anledning av en ny ansökan och beslutet vunnit laga kraft.

En förutsättning för att fortsatt tillstånd skall ges efter 31.12.2009 är att bästa tillgängliga teknik används. Till ansökan skall fogas en konkret plan för hur odlingstekniken skall utvecklas för att minska verksamhetens belastning på berörda vattenområden.

Villkor

Tillståndshavaren skall följa nedanstående villkor som upprättats med stöd av 25 och 26 §§ miljöskyddslagen:

1. Det foder som årligen används vid odlingsplatserna Rönnskårsrevet, Gåsklobb och Lammholmsfjärden får sammanlagt innehålla högst 4700 kg fosfor och 36000 kg kväve.
2. Den i havet utsläppta specifika belastningen får inte överskrida 7 gram fosfor och 50 gram kväve per kilogram producerad fisk.
De specifika belastningsvärdena beräknas genom att från näringsmängden av det årligen använda fodret subtrahera den mängd näring som bundits i fiskens tillväxt och genom att dividera den på detta vis erhållna differensen med fiskens årliga tillväxt. Den odlade regnbågslaxen innehåller 0,4 % fosfor och 2,75 % kväve.
3. Vinterförvaringsplatsen söder om Lammholm får endast nyttjas då särskilda skäl föreligger. Tillståndshavaren skall meddela tillsynsmyndigheten innan vinterförvaringen tas i bruk. Vinterförvaring på platsen får endast ske under tiden 15.10-15.5. I det fall vinterförvaringsplatsen nyttjas skall utfodringen minimeras och fodrets innehåll av närsalter subtraheras från någon av de tre ovanstående odlingarna så att det totala gränsvärdet ej överskrids.
4. Odlingens läge får ej flyttas under innevarande tillståndperiod.
5. Tillståndshavaren skall sträva till att minska den belastning på vattenområdet som verksamheten ger upphov till och vid den dagliga skötseln noggrant beakta vattenskyddsaspekter. Tillståndshavaren skall tillämpa den bästa, tillgängliga teknik som enligt gängse branschpraxis är ekonomiskt möjligt, samt kontinuerligt sköta och underhålla anläggningarna så att minsta möjliga miljöförorening och störning av närliggande bebyggelse uppstår. Tillståndshavaren skall sträva till att minska foderkoefficienten och använda foder med minsta möjliga fosfor- och kväveinnehåll.
6. Tillståndshavaren skall så långt det är möjligt införskaffa information om fodrets ursprung och framställning för att på så sätt försäkra att det framställts på ett etiskt försvarbart och miljömässigt godtagbart sätt.
7. Tillståndshavaren skall hålla fiskodlingsanläggningarnas konstruktioner och anordningar i sådant skick och förankra dem så att de hålls på de avsedda platserna och inte stör sjötrafiken eller förorsakar det övriga nyttjandet av vattendraget sådan skada som kan undvikas.

För att trygga sjötrafiken i anläggningarnas närhet skall konstruktionerna utmärkas på ett av Skärgårdshavets sjöfartsdistrikt godkänt sätt. Kopia av karta eller utdrag ur sjökort där platsen för fiskodlingen framgår skall tillställas sjöfartsdistriktet.

8. Vid anläggningarna får endast sådana medel och kemikalier användas som är tillåtna enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riks författningar om kemikalier (32/1990). Alla kemikalier som används inom verksamheten skall anmälas till kemikalieövervakningen vid hälsonämnden och tillsynsmyndigheten vid Ålands landskapsregering.

Alla kemikalier som lagras i verksamheten skall förvaras skilt inomhus i ett ändamålsenligt, lagenligt märkt och låst skåp eller i ett avskilt, märkt och låst utrymme så att de inte riskerar att förorena miljön eller orsaka sanitär olägenhet utöver deras faktiska användningsområden.

Tvätt och färgning av kassar skall ske med minsta möjliga negativa påverkan på miljön och bör i mån av möjlighet helt undvikas.

9. Avfallshanteringen vid anläggningarna skall följa kommunal renhållningsplan och landskapslagen om renhållning (91/1998) samt skötas så att miljöförorening och sanitär olägenhet förhindras.

Fodersäckar får enligt Ålands landskapsregerings beslut (35/2003) inte eldas upp i verksamheten utan måste återvinnas alternativt deponeras på godkänd deponi.

Död fisk får inte användas till djurfoder. All hantering av död fisk skall ske slutet för transport till godkänd anläggning för kompostering eller motsvarande godkänd anläggning enligt krav för behandling av animaliskt kategori III avfall, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning nr 1774/2002 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel. Hanteringen skall anmälas till tillsynsmyndigheten.

Farligt avfall skall hanteras enligt gällande lagstiftning och föras till en av myndigheterna godkänd anläggning för mottagning av farligt avfall.

10. Om fisken i anläggningarna konstateras eller misstänks ha en sådan sjukdom som skall bekämpas enligt lagen om djursjukdomar (FFS 55/1980) eller någon annan smittosam sjukdom som inte allmänt förekommer, skall sökanden underrätta tillsynsmyndigheten och Ålands landskapsveterinär, samt vidta nödvändiga åtgärder.

Om avfall i form av död fisk uppkommer vid bekämpningen av sjukdom skall avfallet behandlas i en av myndigheterna godkänd anläggning för behandling av animaliskt avfall med risk för smitta så att avfallet inte förorsakar miljöförorening.

11. Vid anläggningarna skall skötseljournal föras på ett av Ålands landskapsregering godkänt sätt. I journalen skall bland annat antecknas uppgifter om mängden använt foder och dess innehåll, leverantör samt företagsmärkning, om de fiskmängder som tillförts odlingen och bortförts från den, förekomst av eventuella fisksjukdomar och behandling av dem samt fiskens medicinering och dödlighet, använda kemikalier och nödvändiga uppgifter om verksamheten.

Journalen skall hållas vid odlingsanläggningarna och skall vid behov uppvisas för tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten skall årligen före utgången av februari tillställas ett årssammandrag på en för detta ändamål uppgjord blankett.

Tillståndshavaren skall på begäran uppge för tillsynsmyndigheten nödvändiga uppgifter och utredningar för kontroll av skötseljournalens tillförlitlighet.

12. Tillståndshavaren skall på egen bekostnad låta utföra kontroller på fiskodlingarnas inverkan på vattendraget, på fisket och fiskbestånden på ett av tillsynsmyndigheten

godkänt sätt. Kontrollerna kan utföras som samkontroll tillsammans med de andra kontrollskyldiga i området enligt det gemensamma miljökontrollprogrammet för fiskodlingarna på Åland. Om tillståndshavaren inte utför kontrollerna inom detta program skall ett förslag till alternativt program lämnas in till tillsynsmyndigheten inom två månader efter det att detta utslag vunnit laga kraft.

Om resultaten av observationerna ger anledning därtill kan observationsprogrammet senare ändras på ett sätt som tillståndshavaren och tillsynsmyndigheten kommer överens om eller i enlighet med 8 kap 1 § vattenlagen.

Resultaten av observationerna skall inlämnas till tillsynsmyndigheten och Brändö kommun. Dokument och resultat från observationsprogrammet skall bevaras vid anläggningarna och på uppmaning kunna visas för tillsynsmyndigheterna samt vid behov ges till sakägarna för påseende.

13. Tillståndshavaren är själv ansvarig skötare för anläggningarna och skall meddela om detta till Ålands landskapsregering.
14. Tillståndshavaren är ansvarig för skada, men och annan förlust av förmån som möjligen förorsakas av verksamheten.
15. Tillståndshavaren är skyldig att kontrollera, utreda och redovisa verksamhetens miljökonsekvenser vid avslutande av verksamhet. Meddelande om avveckling skall göras till tillsynsmyndigheten.

Miljöberättelse

Miljökonsekvensbedömning behöver inte uppgöras i detta ärende. Den information och utredning som, enligt 5 § landskapsförordning om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar (10/2000), skall ingå i miljöberättelsen till detta beslut finns i beslutstexten.

Beslutsmotivering

Ålands miljöprövningsnämnd har granskat miljötillståndsansökan, yttranden och utlåtanden som anförts i ärendet samt förutsättningarna för beviljande av tillstånd. Vid avgörandet har nämnden även beaktat vad som bestämts om skydd av allmänna och enskilda intressen.

Odlingsplatsens lämplighet

Miljöprövningsnämnden konstaterar att forskning visat att kuststräckor med goda förutsättningar för fiskodling vanligen har en hög vattenomsättning. Hög vattenomsättning medför att utspädningen är stor och att eventuella övergödningseffekter är svåra att mäta i odlingsens närhet. Vid en bra lokalisering får man således små lokala effekter men ett generellt tillskott av närsalter till havet.

De anläggningar som avses i ansökan skulle fortsättningsvis placeras vid Gåsklobb, Rönnskårsrevet och i Lammholmsfjärden i Brändö. Enligt den schematiska utredningen ”Förslag till det reviderade miljökontrollprogrammet för fiskodlingen på Åland” (Jukka Mehtonen, Husö biologiska station, 2000) över de åländska fiskodlingarnas instängdhet har Gåsklobb beräknats ha en yta på 4,85 km² och en öppenhet på 0,93. Rönnskårsrevet har beräknats ha en yta på 0,4 km² och en öppenhet på 0,85. Lammholmsfjärden har

beräknats ha en yta på 1,97 km² och en öppenhet på 1,05. Öppenheten har beräknats genom att dividera vattenytans area med tvärsnittsöppningarnas area. Öppenheten avspeglar vattenutbytestiden och är ett mått på ett områdes känslighet för övergödning. Fiskodlingarna som ingick i studien hade öppenhetsvärden inom intervallet 0,1-3,0. Av de 47 olika odlingsplatserna som ingick i utredningen hade 25 värden under 0,5. Öppenhetsvärden på 0,85-1,05 indikerar att området har ett relativt gott vattenutbyte.

Enligt sökanden är vattendjupet vid odlingarna 8-12 meter. Enligt miljöprövningsnämndens syneprotokoll från den fjortonde januari år 2000 är djupet vid Gåsklobb cirka 14,5 meter, vid Lammholmsfjärden cirka 13 meter, vid övervintringsplatsen söder om Lammholm cirka 9 meter och vid Rönnskärsrevet cirka 5-12 meter. Nämnden konstaterar att forskning har visat att fisken växer bättre och utsätts för mindre sjukdomsrisk om djupet vid kassarna överstiger 10 meter.

Sökanden uppger att det i odlingarnas närhet finns gles fritidsbosättning och att området nyttjas för ringa binäringsfiske. Sökanden uppger vidare att det i odlingarnas omedelbara närhet inte finns områden med speciell skyddsstatus. Nämnden anser att ett beviljande av tillstånd i detta ärende, med beaktande av givna villkor, inte står i strid med enskilda eller allmänna intressen.

Vattenområdena som avses ägs av Brändö respektive Åva bys samfälligheter. Sökanden besitter genom arrendeavtal, som styrkts genom intyg, de för anläggningen erforderliga vattenområdena. Miljöprövningsnämnden anser härmed kravet på sökandens rätt till erforderliga vattenområden vara uppfyllt.

Vattnets kvalitet

Kontroll av odlingarnas eventuella miljöpåverkan sker inom ramen för det av Ålands landskapsregering godkända gemensamma miljökontrollprogrammet för de åländska fiskodlingarna från 1993 (reviderades 2001). Vattenkvalitetsanalyser utförs två gånger per år (från år 2002 vartannat år) och undersökning av bottenfaunan görs vart tredje år. Provtagningen sker enligt fastslagen metod och resultaten analyseras vid auktoriserat laboratorium.

Miljöprövningsnämnden delges kontinuerligt uppdaterad miljödata från fiskodlingens miljökontrollprogram. Materialet omfattar årligen cirka 300 sidor med vars hjälp miljöprövningsnämnden kan kontrollera att de uppgifter som sökanden uppgett är riktiga.

Enligt de undersökningar av vattenkvaliteten och havsbottens tillstånd som utförts åren 1999 - 2003 har odlingarna haft en viss negativ inverkan på vattenkvaliteten.

Tabell 1: Gåsklobb - Odlingens inverkan på vattenkvaliteten

År	Inverknings på vattenkvalitet	Eutrofiklass	Användbarhetsklass
1999	tydliga	något eutrof	god
2000	tydliga	eutrof	nöjaktig
2001	lindrig	något eutrof	god
2002	stor	mesotrof	-
2003	-	-	-

Tabell 2: Rönnskärsrevet - Odlingens inverkan på vattenkvaliteten

År	Inverknings på vattenkvalitet	Eutrofiklass	Användbarhetsklass
1999	inte några	något eutrof	god
2000	tydliga	något eutrof	god
2001	lindrig	något eutrof	god
2002	måttlig	eutroft	-
2003	-	-	-

Tabell 3: Lammholm: Odlingens inverkan på vattenkvaliteten

År	Inverkningsgrad på vattenkvalitet	Eutrofiklass	Användbarhetsklass
1999	tydliga	något eutrof/karg	god/utmärkt
2000	tydliga	något eutrof	god
2001	lindrig	något eutrof	god
2002	måttlig	eutrof	
2003	-	-	-

Utgående från de bottenanalyser som genomförts inom ramen för odlingarnas kontrollprogram kan man se en viss påverkan på botten från odlingarna. Enligt resultaten från bottendjursundersökningarna år 2002 dominerades bottenfaunan vid Rönnskårsrevet av fjädermygglarver, som har förmåga att klara sig bra även i för eutrofa vattenområden. Även den föroreningskänsliga blåmusslan förekom. Vid Lammholmsfjärden dominerade snäckor men även Östersjömusslor förekom. Vid Gåsklobb dominerades punkt 68 av fåborstmaskar medan punkt 69 dominerades av snäckor. På båda punkterna förekom även blåmusslor. Totalt sett bedömdes bottenfaunasamhället år 2002 vara något påverkat av eutrofiering.

Tabell 4: Bottenkvalitet; föroreningsgrad Rönnskårsrevet

År	Kontrollpunkt 82	Kontrollpunkt 83
1999	-	-
2001	litet förorenad	litet förorenad
2002	något påverkad	obetydligt påverkad

Tabell 5: Bottenkvalitet; föroreningsgrad Lammholm

År	Kontrollpunkt 66	Kontrollpunkt 67
1999	oförorenad	oförorenad
2001	-	-
2002	något påverkad	något påverkad

Tabell 6: Bottenkvalitet; föroreningsgrad Gåsklobb

År	Kontrollpunkt 68	Kontrollpunkt 69
1999	-	-
2001	litet förorenad	litet förorenad
2002	något påverkad	något påverkad

Miljöprövningsnämnden konstaterar utgående från ovanstående kontrollresultat att verksamheten, i den omfattning den bedrivits under föregående tillståndperiod, i viss mån påverkat den lokala vattenmiljön negativt och att belastningen därmed bör minska.

Verksamhetens belastning

Miljöprövningsnämnden konstaterar att Östersjön är utsatt för hård belastning både via luften och från kustområdena. Forskning har visat att Östersjöns marina miljö och ekologiska system, på grund av Östersjöns speciella egenskaper, är särskilt känsliga för påverkningar. Nämnden konstaterar vidare att fiskodling innebär ett nettotillskott av närsalter till vattnet. Även om fiskodlingens bidrag till Östersjöns totala övergödningssproblem är relativt litet, är det ur ett åländskt perspektiv det största enskilda bidraget. Enligt den uträkning som Ålands landskapsregering har gjort över olika belastningskällors andel av totalbelastningen av fosfor och kväve år 2001 bidrog fiskodlingen med 66 % av den totala fosforbelastningen från land och 50 % av kväveutsläppen. Ålands landskapsregering har mot bakgrund av Östersjöns tillstånd, i likhet med riket och internationella samarbetsorgan som t.ex. Helsingforskommissionen (Helcom), satt upp en målsättning om att minska närsaltbelastningen på Östersjön.

Miljöprövningsnämnden anser mot bakgrund av ovanstående att det är skäligt att verksamheten tillåts belasta miljön endast i en begränsad omfattning, så att den inte riskerar att motverka en uthållig utveckling.

Nämnden konstaterar att en minskning av belastningen från fiskodlingsverksamhet med dagens teknik i huvudsak kan uppnås genom att minska mängden genom fodret tillförda närsalter till vattnet. Hur stor belastningsminskningen kan bli begränsas dock av vilka krav på närsalter fisken har för bibehållen tillväxt och välmående, utfodringsteknik samt av de foder som finns tillgängliga på marknaden.

Verksamheten skulle enligt ovan givna tillståndsvillkor och miljöprövningsnämndens beräkning förorsaka en årlig teoretisk belastning på vattenmiljön om totalt 2777 kg fosfor och 22756 kg kväve. Beräkningarna av de tre fiskodlingslokaliteternas sammanlagda belastning har utgått från bedömningen att bästa tillgängliga teknik som enligt gängse branschkriterier är tillämpbar är en foderfaktor på 1,15. Vid beräkningarna har nämnden utgått från att fodret innehåller 0,85 % fosfor och 6,5 % kväve samt att fisken binder 0,4% fosfor och 2,75% kväve. I bedömningen har såväl fiskens välmående, miljömässiga aspekter samt uppgifter i ansökan, yttranden och utlåtanden beaktats. Om tillståndshavaren odlar enligt ovanstående innebär det att denne enligt nämndens beräkningar kan odla sammanlagt cirka 481 ton regnbåge.

Tabell 3: Nämndens beräkningar av teoretisk och specifik belastning för den totala odlingsverksamheten.

	<i>Fosfor (kg)</i>	<i>Kväve (kg)</i>
Nya villkor för tillåtet närsaltinnehåll i fodret	4700	36000
Tillåtet närsaltinnehåll ger max. fodermängd	552941	553846
Fodermängd ger fisktillväxt (med FK 1,15)	480818	481605
Totala mängden näringsämnen som binds i fisken	1923	13244
<i>Teoretisk belastning</i>	2777	22756
<i>Specifik belastning</i>	0,006	0,047

Miljöprövningsnämndens villkor om att den specifika belastningen får vara högst 7 gram fosfor och 50 gram kväve, i enlighet med Helcoms rekommendationer, ger enligt ovanstående beräkningar tillståndshavaren ett tillräckligt odlingsutrymme för att denne skall kunna garantera verksamhetens laglighet, samtidigt som dess miljöpåverkan jämfört med tidigare tillstånd ej ökar.

Praxis vid miljöprövningsnämnden är sedan 1999 att begränsa utsläppen till vattenmiljön genom villkor om vilken mängd fosfor och kväve som fodret maximalt får innehålla per år. Utgående från denna praxis avslår nämnden sökandens yrkan om en avvikelse på plus 20 % på årsbasis. Nämnden begränsar vidare genom att ange specifik belastning hur mycket kväve och fosfor som får släppas ut per kilo fisk. Det råder inte ett linjärt samband mellan mängden foder, mängden fisk och verksamhetens belastning på vattenmiljön, varför det ej är ändamålsenligt att begränsa vare sig mängden fisk, totala mängden foder eller kassarnas volym. Dessa parametrar nyttjades före specifik belastning tagits i bruk.

Miljöprövningsnämnden konstaterar att det foder som används vid fiskodling i Östersjön i huvudsak består av råvaror från fisk. Fiskodling innebär därmed en indirekt påverkan på ekosystemen, varför nämnden anser att det är skäligt att sökanden, i enlighet med kravet på tillräcklig kunskap om verksamhetens miljökonsekvenser och kravet på förebyggande av skada därav, så långt det är möjligt begär in uppgifter från leverantören om att fångst och tillverkning har skett enligt gällande lagar, överenskommelser och enligt etiska samt miljömässigt godtagbara metoder och principer.

Övriga förutsättningar för beviljande av tillstånd

Miljöprövningsnämnden bedömer att sökandens soliditet är god och att sökanden har visat att det föreligger skäl att anta att det finns grund för en fortgående godtagbar skötsel av

verksamheten enligt 23 § miljöskyddslagen. Nämnden konstaterar vidare att verksamheten erbjuder sysselsättning åt flertalet anställda i en kommun med ett begränsat utbud av alternativa utkomst- och sysselsättningsmöjligheter. Nyttan för företaget att ha sin verksamhet och odlingsplatser i detta område kan därmed anses vara betydande.

Sammanfattande motivering

Miljöprövningsnämnden anser att platsen som avses i ansökan lämpar sig för fiskodling i den omfattning som anges i tillståndsbestämmelserna ovan. Då miljötillståndet innehåller stränga villkor för förebyggande av förorening och begränsning av verksamhetens belastning, vilka ges med stöd av 25 och 26 §§ i miljöskyddslagen, anser miljöprövningsnämnden att nyttan av att fiskodlingen får bedrivas på den avsedda platsen är betydlig i förhållande till den skada, men eller annan förlust av förmån som kan följa av att verksamheten tillåts. Villkoren har utformats i syfte att tillse att ändamålet med verksamheten nås med minsta olägenhet för miljön, utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att företaget och verksamheten omöjliggörs. En verksamhetsutövare svarar, oavsett givna villkor, för att miljöförorening förebyggs, undanröjs och begränsas.

Miljöprövningsnämnden konstaterar utgående från resultaten från miljökontrollprogrammet och utlåtandet från Husö biologiska station att en reduktion av i fodret tillåten mängd närsalter är nödvändig för att måna om vattenmiljön. Emellertid bedömer miljöprövningsnämnden att det strängare krav som ställs på specifik belastning enligt nu gällande praxis vid nämnden möjliggör en lägre nedskärning jämfört med det överklagade beslut som nämnden fattade 1.2.2000.

Miljöprövningsnämnden konstaterar vidare att de tre odlingslokaliteterna ligger inom samma vattenområde och att belastningen från den ena odlingsplatsen påverkar vattenmiljön vid de två övriga och vice versa. Nämnden anser utgående från detta att verksamheten skall begränsas av ett gemensamt gränsvärde för fodrets närsaltinnehåll. Utgående från odlingslokaliteternas öppenhetsvärden, resultat från miljökontrollprogrammet och utlåtandet från Husö biologiska station anser nämnden att fördelningen av mängden tillåtna närsalter mellan de olika platserna jämfört med tidigare tillstånd från Västra Finlands vattendomstol kan omfördelas. Detta understöds också av motiveringen i Västra Finlands vattendomstols beslut 6/1995/3 den 27.1.1995, vilken anger att odlingsplatserna framledes skall handläggas gemensamt och att det i samband med detta är möjligt att omdisponera produktionsmängderna. Nämnden anser att det i huvudsak är den totala belastning som verksamheten tillför området som är av betydelse eftersom de närsalter som kan bidra till en försämring av vattenmiljön löser sig i vattnet och sprids i vattenområdet. Nämnden anser härav att det ej är motiverat att specificera gränsvärden för de enskilda platserna. Villkoren ovan begränsar verksamheten så att belastningen på vattenområdet jämfört med tidigare tillstånd ej ökar, vilket är en förutsättning för beviljande av tillstånd med beaktande av att det för området ej utfärdats några kvalitetsnormer.

Miljöprövningsnämnden har med hänsyn till sakägarna begränsat användningen av vinterförvaring söder om Lammholm så långt som nämnden anser vara skäligt. Med särskilda skäl avses förekomst av för fisken smittsamma sjukdomar på den avsedda platsen, vid sökandens alternativa vinterförvaringsplatser eller på annat vattenområde som förhindrar flytt, svåra väderförhållanden eller annat av tvingande karaktär.

Med ovanstående motiveringar finner miljöprövningsnämnden grund för beviljande av fortsatt tillstånd till odling av fisk i havet i Lammholmsfjärden, vid Rönnskärsrevet och Gåsklobb i Brändö.

Tillämpade lagrum

- Landskapslag om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001): 1-9 §§, 11 §, 21-27 §§
- Vattenlag för landskapet Åland (61/1996): 1 kap 1 § och 3 § punkt n), 4 kap. 1, 3-8a §§, 5 kap. 1 § 1 mom. och 9 § 2 mom., 6 kap. 4-5 §§, 18 § punkt j) och 28-29 §§, 7 kap. 4, 6, 8 §§, 8 kap. 1 §
- Landskapsförordning om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar (10/2000) 5 §
- Landskapslag om renhållning (91/1998) 1§ 1 mom., 4b § 8a-8f §§, 16a §§, 28b §
- Landskapslag om Ålands miljöprövningsnämnd (65/1997)
- Landskapslag om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier (32/1990)
- Lagen om djursjukdomar (FFS 55/1980)
- Ålands Landskapsstyrelses beslut om regler för eldning av avfall (35/2003)
- Europaparlamentets och rådets förordning nr 1774/2002 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs ingen avgift

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Underlag för beslut
3. Fiskodlingarnas placering
4. Besväransvisning

Lars Janlöv
Ordförande

Sofi Helenius
Föredragande

Ärendehantering

Ansökan har återförvisats från Ålands förvaltningsdomstol och inkommit till miljöprövningsnämnden 15.01.2003.

Kungörelse av ansökan

Ansökan kungjordes under tiden 21.11.2003 – 12.12.2003 på Brändö kommunkansli och Ålands landskapsregerings anslagstavor. Kungörelsen fanns införd i Tidningen Åland och Nya Åland. Alla kända sakägare delgavs kännedom om ansökan per brev. I kungörelsen och delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

Offentligt möte

Miljöprövningsnämnden höll den 1.12.2003 offentligt möte på platsen.

Yttranden

Under kungörelsetiden har ett yttrande inkommit till miljöprövningsnämnden.

Utlåtanden

Miljöprövningsnämnden har begärt och erhållit utlåtande från Ålands landskapsregering, Husö biologiska station, Sjöfartsverket samt Brändö kommun.

Förklaring

Sökanden har inkommit med en förklaring.

Kungörelse av beslut

Tillståndsbeslutet sänds per post till sökanden. Beslutet kungörs per post till sakägarna och på Brändö kommuns samt Ålands landskapsregerings anslagstavor. En kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på kommunkansliet och på Ålands landskapsregerings registratorskansli. Beslutet finns även tillgängligt på Internet på Ålands miljöprövningsnämnds hemsida, www.mpn.aland.fi.

I kungörelsen framgår att sakägare kan anföra besvär över lagligheten av beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.

Underlag för beslut

Ansökan

Sökanden anhåller om att få tillstånd till att på den avsedda platsen få släppa ut totalt 3400 kg fosfor och 27000 kg kväve per år. Sökanden anhåller om att denna mängd skulle fördelas mellan de tre odlingslokalerna med högst 30 % av totalbelastningen vid Rönnskårsrevet, högst 50 % vid Gåsklobb och högst 60% av totalbelastningen vid Lammholm. Sökanden anhåller om tillåtelse till en årlig avvikelse med \pm 20 % inom ramen för hela tillståndensperiodens totalbelastning. Sökanden motiverar detta med att de yttre odlingsplatserna lämpar sig bättre och att produktionen kräver en viss flexibilitet. Sökanden anhåller vidare om att få vinterförvara fisk söder om Lammholm under tiden 15.10-15.5 då vinterförvaringen vid Rönnskårsrevet ej är tillräcklig och då det ej går att hålla fisken vid de yttre lokalerna under vintern.

Beskrivning av verksamheten

Fisken odlas i nätkassar i havet. Kassarna är enligt ansökan 44 till antalet och har en sammanlagd volym om 41000 kubikmeter. Vinterförvaring sker på en separat plats söder om Lammholm och vid odlingsenheten Rönnskårsrevet. Vid Rönnskårsrevet hålls även yngel och sättfisk, vilka kräver mer skötsel och tillsyn. Slakt sker vid sökandens anläggning vid Rönnskårsrevet. Utfodringen sker med foderautomater kompletterat med manuell matning för kontroll av fiskens aptit och fodret är torrfoder av högenergityp.

De tre odlingarna ligger inom en radie av cirka en kilometer. Avståndet till odlingen vid Gåsklobb från enheten vid Rönnskårsrevet är cirka 1,4 kilometer. Avståndet till odlingen i Lammholmsfjärden från Rönnskårsrevet är cirka 2 kilometer. Mellan Gåsklobb och Lammholmfjärdensodlingen är det cirka 1,3 kilometer.

Tidigare odlingsverksamhet

Det foder som årligen används vid anläggningarna har enligt tidigare tillstånd från Västra Finlands vattendomstol fått innehålla högst 1000 kg fosfor och 7400 kg kväve vid Gåsklobb, 2000 kg fosfor och 15000 kg kväve vid Rönnskårsrevet samt 2500 kg fosfor och 18000 kg kväve vid Lammholm.

I det beslut som nämnden fattade 01.02.2000 med anledning av ansökan fick fodret innehålla högst 1050 kg fosfor och 9000 kg kväve vid Gåsklobb, 1050 kg fosfor och 9000 kg kväve vid Rönnskårsrevet samt 1800 kg fosfor och 15000 kg kväve vid Lammholm. Verksamheten tilläts då ha en specifik belastning om högst 8 gram fosfor och 70 gram kväve per kilogram producerad fisk. Detta beslut överklagades till Ålands förvaltningsdomstol som sedermera återförvisade ärendet till miljöprövningsnämnden.

Tabell 1: Statistik enligt uppgifter från tillsynsmyndigheten om tidigare produktion vid Gåsklobb

kg	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Tillväxt (kg)	64997	76807	98750	234600	91460	71200	90100
Fodermängd (kg)	86314	94000	110000	267470	103700	80000	105375
Foderkoefficient	1,3	1,2	1,1	1,1	1,1	1,12	1,17
Fosfor i fodret (kg)	837	818	914	2408	915	710	948
Kväve i fodret (kg)	5979	6307	7062	17492	7048	5701	7505

Tabell 2: Statistik enligt uppgifter från tillsynsmyndigheten om tidigare produktion vid Lammholmsfjärden

<i>kg</i>	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Tillväxt (kg)	186120	230087	165770	272900	206300	205500	252800
Fodermängd (kg)	206550	258300	199625	300500	243000	233700	282500
Foderkoefficient	1,1	1,1	1,2	1,1	1,2	1,14	1,12
Fosfor i fodret (kg)	1966	2357	1790	2692	2211	2056	2473
Kväve i fodret (kg)	14463	17742	13702	20593	16887	16581	18997

Tabell 3: Statistik enligt uppgifter från tillsynsmyndigheten om tidigare produktion vid Rönnskårsrevet

<i>kg</i>	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Tillväxt (kg)	157916	129700	81100	168870	134000	62350	199620
Fodermängd (kg)	193707	145550	100100	267470	165300	75100	224350
Foderkoefficient	1,2	1,1	1,2	1,1	1,2	1,2	1,12
Fosfor i fodret (kg)	1909	1370	891	1590	1485	641	2031
Kväve i fodret (kg)	13630	10194	6933	12990	11572	5392	15421

Utgående från ovanstående kan som exempel den totala belastningen från verksamheten under 2003 beräknas till 3282 kg fosfor och 27004 kg kväve och för år 1999 till 2213 kg fosfor och 18192 kg kväve. År 2002 var exceptionellt dåligt vad gällde väderleken och att tillväxten och foderförbrukningen därför blev lägre. År 2000 beviljade LR dispens att överskrida villkoren på grund av VHS.